Marco Bakker

HARRIE NIJEN TWILHAAR

MARCO BAKKER

Het complete verhaal

2021 Prometheus Amsterdam

Ik draag dit boek op aan mijn zoon Richard.

‘Music was my first love and it’ll be my last.’
John Miles, ‘Music was my first love’

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te achterhalen. Aan hen die desondanks menen aanspraak te kunnen maken op enig recht, wordt verzocht contact op te nemen met Uitgeverij Prometheus, Postbus 1662, 1000 BR Amsterdam.

© 2021 Harrie Nijen Twilhaar
Omslagontwerp Sander Patelski
Foto omslag Archief Marco Bakker
Foto auteur Bob Bronshoff
Lithografie afbeeldingen BFC, Bert van der Horst, Amersfoort
Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 4364 0

Woord vooraf

Lange tijd leek het of baritonzanger en voormalig televisie- en radiopresentator Marco Bakker (Beverwijk, 1938) stilletjes aan uit beeld was verdwenen, maar de volle, zware stem van de maestro is nóóit in de vergetelheid geraakt. Jarenlang werd de begenadigde bariton bij het publiek op handen gedragen. Vrouwen hingen aan zijn lippen, hij kreeg ze zelfs vaak aangeboden. De zanger werd in korte tijd een grote ster. Zowel in binnen- als buitenland triomfeerde hij als begenadigd bariton tijdens concerten, concoursen en op televisie. Na zijn opleiding aan het conservatorium in Amsterdam, maakte hij in 1965 op het Holland Festival zijn debuut met de voor hem geschreven en gecomponeerde opera *De Droom.*

Het sprookjeshuwelijk met actrice Willeke van Ammelrooy haalde alle voorpagina's van de landelijke kranten. Het tweetal was vanaf dat moment onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Marco Bakker werd begeerd, maar ook soms uit jaloezie verguisd in zijn rijke muzikale leven, waarbij hij soms wankelde en zich vaak realiseerde dat het einde van zijn carrière in zicht was gekomen. Telkens opnieuw krabbelde hij uit de afgrond omhoog om te overleven. Het bestaan van de charis-

matische zanger, radio- en televisiepresentator bestond niet alleen uit een zegetocht, maar ook uit verdriet, eenzaamheid en wanhoop, waarbij hij er zelfs over nadacht om bijvoorbeeld barman of duikinstructeur op Curaçao te worden.

Dat gebeurde nadat hij in 1997 betrokken raakte bij een dramatisch ongeluk in de Amsterdam ArenA. Het ongeval, waarbij een 38-jarige vrouw om het leven kwam, betekende bijna het einde van zijn carrière.

Het waren zijn vrienden, de zangers Henk Poort en Ernst Daniël Smid, die hem terugbrachten naar het podium met hun optredens als De 3 Baritons.

Marco Bakker is in deze geautoriseerde biografie naar auteur Harrie Nijen Twilhaar maandenlang eerlijk en transparant geweest over zijn leven. Ook Willeke, die bij veel interviews aanwezig was, vertelt voor het eerst over de impact van het ongeluk.

Het drama van de ArenA blijft hem iedere dag nog achtervolgen. 'Het diepste verdriet voor de nabestaanden draag ik tot op de dag van vandaag met me mee.'

De sterke Marco Bakker werd lange tijd kwetsbaar. Het was vooral zijn grote liefde Willeke die er altijd voor hem is geweest. Na die moeilijke periode heeft hij zich weer helemaal teruggeknokt.

Intussen is hij de 82 jaar gepasseerd en stelt hij zichzelf geen existentiële vragen meer over zijn toekomst. Hij treedt nog veel op en heeft zijn leven onder controle, net zoals hij zijn stem beheerst. 'Naarmate je ouder wordt, komt het moment van afscheid nemen dichterbij. Ik heb naast veel tegenslagen ook enorm veel gelukkige momenten gekend.

De fantastische optredens, de mooie vakanties met mijn zoon Richard en niet te vergeten de liefde voor Willeke die ruim 43 jaar, dag in, dag uit mij zo veel steun geeft.'

Zutphen, januari 2021

Hoofdstuk 1

'Ik ben op 8 februari 1938 in Beverwijk geboren met een prachtige baritonstem, alleen in de baarmoeder was ik me daar nog niet van bewust. Bovendien had ik ook geen idee wat me de komende tachtig jaren te wachten stond. Mijn ouders noemden me: Jacob Marinus Bakker, roepnaam Jaap. Deze oer-Hollandse naam heb ik tijdens mijn periode aan het conservatorium, toen ik een jaar of achttien was, veranderd in Marco. De naam is samengesteld uit mijn twee doopnamen Jacob Marinus. Ik vond Marco een betere artiestennaam als ik mogelijk internationaal zou doorbreken. Dat voortschrijdend inzicht pakte achteraf goed uit want de doorbraak kwam er.

Samen met mijn drie zussen Riet (1936), Meta (1940) en Margriet (1944) groeide ik op in een woning aan de Acacialaan in Beverwijk onder de rook van de Koninklijke Hoogovens, het huidige Tata Steel. Mijn geboorte verliep zonder noemenswaardige complicaties, zo memoreerden mijn ouders later. De stembanden van het kleine Bakkertje waren vanaf dag één al goed ontwikkeld. Ik kon destijds in de wieg reeds een aardige keel opzetten.

Moeder Grietje Elenbaas (1906) en vader Jacob Bakker (1905) trouwden op 25 juni 1931. Van liefde op het eerste gezicht was geen sprake. Marco's moeder hield in eerste instantie de boot af. Toen ze eenmaal bij elkaar kwamen, bleek de liefde onvoorwaardelijk te zijn.

Ik was het tweede kind op rij dat mijn ouders ter wereld brachten. Na de geboorte van Riet was mijn vader erg verheugd met mijn komst. Immers, hij was niet langer meer de enige man in huis.

Mijn moeder Grietje Elenbaas (1906) – met een grote hoeveelheid Zeeuws bloed in haar ranke lijfje – trouwde in 1931 met mijn vader Jacob Bakker (1905). Ze hadden elkaar bij toeval ontmoet op de veerpont bij Velsen. Van liefde op het eerste gezicht was geen sprake. Integendeel, mijn moeder hield vooral de boot af. Ze was niet zo gecharmeerd van de amoureuze pogingen van mijn vader. Hij daarentegen raakte tot over zijn oren verliefd. Mijn vader haalde telkens bakzeil omdat mijn moeder niets van hem wilde weten. Ze was uiterst gereserveerd naar hem. Hij kon haar daarentegen niet loslaten en had alleen maar oog voor mijn moeder.

Het contact tussen mijn ouders was in die beginfase daardoor niet bepaald romantisch. Sterker nog: verschillende pogingen van mijn vader om de liefde aan Grietje te verklaren, mislukten vrijwel ogenblikkelijk. Voor hem moet dat behoorlijk frustrerend zijn geweest. Toch bleef hij volhouden. Uiteindelijk schreef hij haar tijdens zijn militaire dienst een overtuigende, eerlijke en vooral ontroerende liefdesbrief. In die tijd was mijn vader dienstplichtig militair en later, tijdens de mobilisatie in 1939 en 1940, was hij gelegerd in Kornwerderzand.

Daar, op die kazerne raapte hij alle moed bij elkaar. Hij was altijd al een doorzetter geweest. Eigenlijk had ik later wel een beetje medelijden met hem, mijn vader die zo zijn best had gedaan en over die verwoede pogingen vertelde. Haar te-

rughoudendheid naar mijn vader legde ook voor mij direct het karakter van mijn moeder bloot.

Toen ze de liefdesbrief had gelezen en langzaamaan als een ijskonijn ontdooide en toenadering zocht, was mijn vader niet meer te stoppen. Zijn geduld werd weliswaar lange tijd op de proef gesteld, maar toen ze eenmaal elkaar voor het eerst weer zagen – en over die mislukte pogingen vertelde – stribbelde mijn moeder niet meer tegen. Het getreuzel typeerde het behoudende gedrag van mijn moeder die altijd de kat uit de boom keek. Ook in haar rol als echtgenote was ze niet bepaald doortastend en zelfverzekerd. Die eigenschappen heb ik overigens nooit in mijn eigen pakket aan overgedragen chromosomen teruggevonden. In dat opzicht leek ik meer op mijn vader.

Uiteindelijk stapten mijn ouders in 1931 in het huwelijksbootje. Mijn vader was 25 jaar, mijn moeder een jaar jonger toen ze met elkaar trouwden. Twee jaar voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werd ik geboren. Mijn vader was apetrots dat hij een zoon kreeg. Mijn geboorte werd door hem in de buurt uitgebreid rondgebazuind, zo trots was hij. Het was geen gemakkelijke tijd zo vlak voor de bezetting door nazi-Duitsland. In de aanloop naar die verschrikkelijke periode van vijf jaar liepen de spanningen niet alleen in Europa, maar ook in ons land hoog op. Ik was amper twee jaar toen de Duitse bezetter Nederland inlijfde. In Beverwijk reden tientallen Duitse tanks de straten binnen. Ik kan me van die eerste periode niet veel herinneren. Toen ik ouder werd, een jaar of zes, domineerde de oorlog wel mijn prille leventje. Doordat de bezetting door de nazi's zo veel

indruk op me maakte, heb ik bij vlagen nog beelden op mijn netvlies staan. Sommige daarvan waren afschuwelijk waarbij er veel geweld werd gebruikt.

Het was niet eenvoudig om als kind in de oorlog op te groeien. Aan de andere kant wist ik niet anders. Ik had nooit een periode van vrijheid meegemaakt. Het meest dierbare dat ik me als kleuter nog kan herinneren over de thuissituatie, was het feit dat ik in een warm nest ben opgegroeid. Mijn zussen en ik zijn door mijn ouders met liefde overgoten tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ooit vertelde mijn vader dat

Marco Bakker werd geboren op 8 februari 1938. Marco is niet zijn officiële roepnaam. De naam van de zanger is samengesteld uit zijn twee doopnamen Jacob Marinus.

de bezetting door de Duitsers ook in huize Bakker voelbaar was. Desondanks probeerden mijn ouders het gezinsleven op een normale wijze te regisseren. Voor ons bleef de zon in Beverwijk schijnen, ondanks het feit dat het voor ons allemaal een onzekere tijd was. Het leidde tot spanningen en ruzies. Mijn ouders waren in de oorlogsjaren niet altijd gezellig naar elkaar. De onderlinge irritaties hadden best wel invloed op het gezinsleven. Angst regeerde regelmatig. Zeker op de cruciale momenten als de Duitsers in de straten van Beverwijk van zich lieten horen. Mijn vader raakte overigens niet snel in paniek. Jacob was een rustige man. Op hem kon je als kind bouwen en dat voorkwam dat de liefde en geborgenheid binnen ons gezin plaatsmaakte voor angst, verdriet en onzekerheid. Mijn moeder was een angsthaas en had moeite met de oorlogssituatie waarin ze met vier kleine kinderen verzeild was geraakt. Bang, soms doodsbang was ze. Ze probeerde dat weliswaar voor ons te verdoezelen, mijn zussen en ik zagen echter dat ze met zichzelf worstelde en regelmatig huilde. Het was mijn vader die haar dan kalmeerde.

Hij werkte destijds als kassier bij de toenmalige Twentsche Bank. Mijn vader was een echte bankmedewerker, zeer gedreven en vooral extreem accuraat. Bovendien was hij een excellente meester in rekenen. Hij heeft vanaf zijn dertiende tot aan zijn eerste hartaanval op zijn zestigste altijd bij dezelfde bank gewerkt. “Meneer Bakker”, zoals hij vaak door klanten werd aangesproken, had een voortreffelijke reputatie. Hij was toentertijd misschien wel de meest aimabele bankmedewerker die er bestond. Op straat werd hij ook vaak begroet. Het leek wel of zijn leven in een strakke plooi was geperst.

Zelfs tijdens de Tweede Wereldoorlog en na talloze fusies bleef hij zich voor de bank inzetten. Hij was loyaal en uiterst vriendelijk. Hij vertelde me later dat hij dagelijks urenlang achter een klein loket geld zat te tellen. Het was zijn lust en zijn leven. Hij was een cijferaar pur sang die altijd klaarstond om mensen te helpen. Dat werd door de bankdirecteur in het bijzonder gewaardeerd. Dat verantwoordelijke en consistente gedrag van mijn vader binnen het robuuste bankwezen, kopieerde hij ook naar zijn gezin. Hij was dan ook de stabiele factor, meer nog dan mijn moeder.

Overigens was mijn vader geen kopie van mijn opa. Opa Gerrit Bakker was niet bepaald standvastig en accuraat in de dingen die hij deed. Hij was het type van twaalf ambachten en dertien ongelukken. In de liefde vlotte het wel sneller dan mijn vader. Mijn opa was gelukkig getrouwd met mijn oma, Maria Johanna de Mik, die zich uitsluitend in haar kabbelende leventje om het huishouden bekommerde. Opa wachtte ons regelmatig op als we uit school kwamen. Dan had hij flinterdunne pannenkoekjes gebakken. Heerlijk vonden we dat. Als mijn zussen en ik daarna thuiskwamen, was mijn moeder boos. We hadden dan geen trek meer om het avondeten dat ze voor ons had voorbereid, smaakvol op te eten. Het moet frustrerend voor haar zijn geweest, want het gebeurde regelmatig dat we bij opa langsgingen voor zijn heerlijke pannenkoeken.

Mijn opa was een bijzondere man. Ik weet nog wel dat hij lange tijd herenkapper was in Beverwijk en er daarnaast een carrière op nahield als aanzegger bij een plaatselijke begrafenisonderneming. In die functie liep hij door de straten van

Beverwijk om aan te kondigen dat er een rouwstoet in aantocht was. Ik vond het altijd een macabere baan. In die tijd werden overledenen door de straten in een koets gereden. Ik was altijd volledig onder de indruk van dat schouwspel. Ik herinner me nog dat mijn opa dan vooropliep en dat die koets door zwarte paarden met witte pluimen werd voortgetrokken. Opa was trots dat hij die voor hem belangrijke rol voor de Beverwijkse gemeenschap mocht vervullen. Dat werk heeft hij enkele jaren vol passie gedaan.

Opa en oma woonden lange tijd aan de Groenelaan in een gezellig huisje. Ik was er regelmatig te vinden, meestal alleen. Ik speelde er naar hartenlust en voelde me daar enorm op mijn gemak. De sfeer bij opa en oma was altijd ontspannen. Mijn grootouders waren heel lief en zorgzaam. Ik werd zelfs in de oorlogstijd door hen extra verwend. Toen opa gepensioneerd was, werd hij "oppasser" bij de fruitveiling. Zo werd de rol van beveiliger in die tijd aangeduid, alleen deed mijn opa dat werk op vrijwillige basis. Beverwijk stond bekend vanwege de teelt van aardbeien. In onze omgeving bevonden zich enorme velden met aardbeien die dan in de zomer werden geoogst. Dat er zo veel aardbeien werden verbouwd, kwam door de aanwezigheid van zavelgrond. Het bevat een natuurlijk mengsel van zand en klei en daardoor groeien aardbeien zo goed. Mijn opa moest op de veiling in de gaten houden dat er geen dozen vol vers geplukte aardbeien werden gestolen. Opa stapte met regelmaat uit zijn rol als wij langskwamen. Dan gaf hij ons stiekem een zakje aardbeien. Dat was een feest.

De ouders van mijn moeders kant woonden in een klein

arbeidershuisje in Velsen-Noord. We logeerden daar regelmatig. Ze hadden een bedstee waarin ik altijd mocht slapen. In de kamer stond een pendule met een zwaar slagwerk. Ieder halfuur luidde de klok als de Londense Big Ben. Het tikkende geluid was zeer rustgevend en het duurde maar even of je viel in slaap. De vader van mijn moeder, Jacob Elenbaas, voer op een visserstrawler. Daar was hij stoker en ik herinner me nog dat hij ooit voor de kust van Heemskerk was gestrand. Mijn vader vertelde regelmatig op een spannende toon dat opa toentertijd de dood in de ogen had gezien. De bemanning van het schip werd op tijd gered, want het had niet veel gescheeld of ze waren in de hoge golven verdronken. Opa was natuurlijk in de ogen van mijn vader een ware held. Later is hij bij de papierfabriek van Van Gelder gaan werken. Hij kon prachtige verhalen vertellen. Dan zat ik samen met mijn zusjes geconcentreerd te luisteren. Hij nam altijd de tijd voor ons.

Een dag voor zijn tachtigste verjaardag kwam hij te overlijden. Zijn dood deed veel met ons. Ik hield van hem. Opa moest naar het Rode Kruis Ziekenhuis in Beverwijk omdat hij enorme maagpijn had. Die pijn ging maar niet over. In eerste instantie werd er gedacht dat hij een blindedarmontsteking had. Toen hij eenmaal op de operatietafel lag, bleek hij ongeneeslijk ziek te zijn. Artsen vertelden later aan mijn ouders dat ze niets meer voor opa konden doen. Hij had vermoedelijk maagkanker en heeft slechts nog een paar dagen geleefd. Het bizarre was dat mijn grootmoeder een week daarna kwam te overlijden. Ze kon niet zonder haar man en is hoogstwaarschijnlijk gestorven vanwege in-